

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อชนชาวกะเหรี่ยง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
ชื่อนักศึกษา	นางสาวสุรีย์พร รักอยู่
สาขาวิชา	การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง
ภาควิชา	การศึกษานอกโรงเรียน
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบเพื่อชนชาวกะเหรี่ยง ในชุมชนบ้านหนองตาดังและบ้านพระกำ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

วิธีการศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ การเก็บรวบรวมใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรมการศึกษานอกระบบบ้านหนองตาดังและบ้านพระกำ จำนวน 24 คน โดยสุ่มแบบเจาะจง จากผู้ที่มีความสามารถในการเรียนและความสนใจมาก ปานกลาง และน้อย หมู่บ้านละ 12 คน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน 8 คน คือ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสวนผึ้ง ครูอาสาสมัคร 2 คน เกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ สาธารณสุขประจำตำบล ผู้แทนหน่วยทหาร และผู้แทนหน่วยงานเอกชนโดยวิธีเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งสามส่วนมาประมวลและวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพชุมชนชาวกะเหรี่ยงทั้ง 2 หมู่บ้าน มีพื้นที่เป็นป่าเขามีบริเวณติดแนวชายแดนไทย-พม่า และเป็นส่วนที่ล่อแหลมต่อการรุกรานดินแดน การเดินทางลำบาก มีระยะห่างไกลจากตัวเมืองและสังคมเมืองอย่างมาก มีความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น คอยพึ่งพาธรรมชาติและการทำมาหากินไม่มีที่ดินเป็นเอกสารสิทธิ์ เนื่องจากชุมชนนี้ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้ทางหน่วยงานรัฐบาลต้องเข้าไปคอยดูแลเป็นพิเศษ นอกจากนี้หมู่บ้านแห่งนี้ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ต้องใช้ถ่าน ฟืน ที่ได้จากต้นไม้ในป่าสงวนแห่งชาติ ที่อยู่อาศัยมุงด้วยสังกะสี ส้วมมีใช้เพียงบางบ้านเท่านั้น

ทางด้านการศึกษาพบว่า ชาวกะเหรี่ยงเกือบทั้งหมด ไม่รู้หนังสือ อ่านภาษาไทยไม่ออกและเขียนไม่ได้ จึงไม่สามารถสื่อสารภาษาได้ ด้านสาธารณสุข ขาดการดูแลสุขภาพอนามัย ไม่มี

สถานที่ให้บริการด้านสาธารณสุข มีเพียงตู้ยาและเวชภัณฑ์ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ด้านอาชีพ ชาวกะเหรี่ยงยังชีพอยู่ได้ด้วยการเกษตรแบบล้าหลัง บางปีผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอแก่การบริโภค ด้านสังคมและอาชญากรรม พบว่า มีการทำร้ายร่างกายและการลักเล็กขโมยน้อยกัน ทำให้เกิดความไม่สงบสุข ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีและความเชื่อ พบว่า ชาวกะเหรี่ยงยังมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผี ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการตัดไม้ทำลายป่า ขาดการช่วยกันดูแลสภาพป่าที่ถูกทำลาย ด้านการกีฬาและนันทนาการ ชาวบ้านไม่มีความสนใจใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. การวางแผนและการดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อชนชาวกะเหรี่ยง

ด้านการศึกษา ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสวนผึ้ง เป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ ด้านอนามัยและสาธารณสุขมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำตำบลห้วยม่วงเป็นผู้ให้บริการรักษาสุขภาพและแนะนำส่งเสริมความรู้ทางสาธารณสุขให้แก่ชุมชน ด้านการประกอบอาชีพ มีเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอแนะนำบริการให้ความรู้และฝึกอบรมด้านอาชีพ ด้านสังคมและการปกครอง มีเจ้าหน้าที่ของหน่วยทหารเข้ามาฝึกอบรมเตรียมพร้อมการป้องกันตนเองจากแนวชายแดนและการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรมประเพณี มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจจัดการรักษาประเพณีและวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง ด้านการกีฬาและนันทนาการ มีเจ้าหน้าที่พัฒนาการอำเภอให้การฝึก ด้านการออกกำลังกายและพัฒนาจิตใจด้านสิ่งแวดล้อม มีหน่วยงานของทหารให้การฝึกอบรมการอนุรักษ์ป่าและรักษาสิ่งแวดล้อม

3. ผลจากการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบเพื่อชนชาวกะเหรี่ยง

ด้านการศึกษา พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมสามารถอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ อ่านป้ายประกาศ อ่านสลากยาได้ถูกต้องและสามารถเขียนชื่อของตนเองได้ ตลอดจนสามารถพูดติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานราชการได้ ด้านอาชีพ ชาวบ้านมีอาชีพหลักและอาชีพรอง ทำให้มีความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น ด้านสาธารณสุขมีการรักษาความสะอาดของสุขภาพร่างกายดีขึ้น และรักษาการเจ็บป่วยตามวิธีที่ถูกต้อง ด้านความมั่นคง พบว่า มีการจัดเวรยามในชุมชนและมีการเตรียมพร้อมที่จะรักษาความปลอดภัยบริเวณชายแดน ด้านสิ่งแวดล้อมมีการปลูกไม้ทดแทนป่าที่ถูกทำลาย มีการตระหนักถึงสภาพแวดล้อมกันมากขึ้น ด้านสังคมวัฒนธรรมและประเพณีมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีจากผู้สูงวัยมายังเยาวชน ด้านกีฬาและนันทนาการ พบว่า มีการให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ แก่ทางราชการ มีการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีในหมู่เยาวชน